

Foto: Provincie Overijssel

Jaap van Sandijk

Overijssel heeft veel te bieden. Van de rust van Twente, Salland en het Vechtdal tot de dynamiek van de Hanzesteden Zwolle, Kampen en Deventer aan de ene kant en Almelo, Hengelo en Enschede aan de andere. "Onze provincie heeft een mooie balans tussen steden, rust en ruimte", zegt gedeputeerde Carry Abbenhues (PvdA), die onder meer toerisme en recreatie in de portefeuille heeft. Dat beeld van de provincie is ook bekend bij toeristen en recreanten, die hun weg naar Overijssel goed weten te vinden. In 2008 gaven ze tijdens toeristische vakanties ruim 225 miljoen euro uit. Maar dat cijfer kan en moet omhoog, vindt Abbenhues.

Overijssel wil de toerist verleiden tot meer uitgaven

Door in te spelen op meerdaagse verblijven en verrassende product-marktcombinaties wil Overijssel de toerist verleiden tot meer uitgaven, zodat de provincie daar economisch optimaal van kan profiteren. "Partijen als gemeenten, ondernemers, RECRON, regionale bureaus voor toerisme en kennisinstellingen moeten samenwerken om te zorgen dat we nog aantrekkelijker worden voor gasten", aldus de provinciebestuurder. "Toeristen zoeken beleving en willen voelen, proeven, ruiken. Daarom gaan we investeren in het creëren van meerdaagse belevingen en deze beter in de markt zetten. Overijssel moet onweerstaanbaar worden."

Niet enkel praten

Daarbij gaat de provincie onconventioneel te werk. Zo had Overijssel, net als veel andere provincies en gemeenten, een toeristisch-recreatief platform, waaraan belanghebbenden binnen de sector deelnamen. Dat leverde echter

niet veel op. Abbenhues: "We ontdekten dat je met alleen praten geen fluit opschiet. We hebben het platform ontbonden en hebben een samenwerkingsmodel met partners opgezet, waarin de provincie de rol van verbinder heeft."

Voor de financiering van de kwaliteitsslag trekt Overijssel de komende twee jaar 17 miljoen euro uit. Dit provinciale geld wordt gehaald uit de opbrengst van de verkoop van aandelen Essent (Overijssel was met 18,7 procent de op één na grootste aandeelhouder van het energiebedrijf). Het geld wordt besteed aan drie onderdelen: een optimale infrastructuur voor wandelen en fietsen, een ondernemersprogramma voor de verbetering van de bedrijfsstructuur en nieuwe product-markt-partnercombinaties, en een sterkere inzet op promotie en marketing. Het ondernemersprogramma krijgt een zware impuls door de voortzetting en versterking van de coalitie met Saxion Hogescholen, de subsidieregeling Kwaliteits Impuls Toeristisch Ondernemen (KITO 2010) en het samenwerkingsproject tussen de provincie en de brancheorganisaties, genaamd Innovatief Ondernemen.

Subsidie

De KITO-regeling heeft tot doel toeristische ondernemers te stimuleren tot samenwerking en het doen van innovatieve, kwaliteitsverbeterende investeringen op hun bedrijf. De subsidieregeling moet stimulerend werken op coalities tussen toeristische ondernemers en partners uit andere sectoren, zoals natuur, cultuur en zorg. Ondernemers kunnen tijdens de tweejarige looptijd van de regeling tot 30 procent subsidie krijgen op hun investeringen, tot een maxi- →

Overijssel moet onweerstaanbaar worden

Gedeputeerde Abbenhues zoekt naar verrassende combinaties

Prima dat toeristen en recreanten je provincie bezoeken, maar als ze weinig uitgeven levert dat economisch niet veel op. Overijssel wil meer verdienen aan haar bezoekers en investeert 17 miljoen euro in de verbetering van het toeristisch-recreatieve aanbod. Gedeputeerde Carry Abbenhues hamert op samenwerking in de regio's en roept recreatieondernemers op om zich buiten gebaande paden te bewegen. "De sector kan veel meer swingen."

Saxion Hogescholen

De rol van kennisinstituut en aanjager in de toeristische kwaliteitsimpuls van Overijssel bevalt Saxion Hogescholen prima, zegt hoofdonderzoeker Michiel Flooren van Saxion.

"Studenten en experts van Saxion ontwikkelen toegepaste kennis waarmee innovatie en ontwikkeling in de vrijetijdsector versterkt kunnen worden. Dat levert synergie op, Studenten werken aan echte en realistische opdrachten. Docenten en experts van Saxion ontwikkelen kennis door onderzoek, waardoor ondernemers en

overheden verder worden geholpen. En dat zal uiteindelijk leiden tot meer gasten, meer rendement en meer werkplezier."

Diverse regio's participeren actief in het project, vertelt Flooren. "IJsseldelta – de gemeenten Zwolle, Kampen en Zwartewaterland – en de samenwerkende gemeenten in de Regio Twente lopen voorop en benutten diverse leisurekansen." Voorlopige resultaten zijn er volop te melden. Zo zijn in de regio Twente tien leisurekansen geselecteerd. Daarvan worden

drie projecten momenteel concreet gemaakt met partners uit het werkveld. In de regio IJsseldelta zijn veertien leisurekansen uitgewerkt die worden geconcretiseerd in projecten.

Een ander voorbeeld vinden we in Steenwijkerland, in de kop van Overijssel. Dat heeft een groot bezoekersonderzoek laten uitvoeren over motieven, besteding, ervaringen en beleving. Twee Saxionstudenten werken daar aan een evenementenprogramma en een regionaal beeldverhaal.

Foto: Rianne Hulshof

"De recreatiesector kan veel meer swingen"

mum van 200 duizend euro. De regeling is gericht op ondernemingsplannen en duurzame investeringen, nieuwe product-markt-partnercombinaties, bedrijfsnatuurplannen, Green Keys en promotie en marketing.

Een voorloper van de huidige regeling heeft tussen 2002 en 2006 gelopen, met steun van Europees geld. Door het

succes ervan is besloten deze voort te zetten met eigen, provinciaal geld. De nieuwe regeling is gunstig voor recreatieondernemers die in aanmerking willen komen voor een KITO-subsidie, want deze is minder omslachtig dan de vorige en dus laagdrempelig.

In de KITO-pot wordt 5,5 van de beschikbare 17 miljoen euro gestopt. Naar verwachting zullen de komende twee jaar zo'n 150 ondernemers profiteren van de KITO-regeling. Door het succes van de eerste KITO hingen de afgelopen maanden vele recreatieondernemers al aan de telefoon bij de provincie en ook nu heeft de gedeputeerde hoge verwachtingen. "Als dit een succes wordt – en daar ga ik van uit – is het zeer goed denkbaar dat er opnieuw een vervolg komt."

De toeristisch-recreatieve boost voor de provinciale economie komt wat Abbenhues betreft vooral uit verrassende

combinaties. "Juist op het snijvlak van verschillende disciplines ontstaan de mooiste dingen en dat willen we stimuleren. De recreatiesector is een nogal naar binnen gerichte sector. Het is tijd dat de luiken open gaan. Zoek naar verrassende verbindingen, werk samen met partners en zorg dat je elkaar begrijpt en verstaat. De vrijetijdseconomie is anders dan een paar jaar geleden en daarom moeten we nú die kwaliteitsslag maken."

Regionale beeldverhalen

In die omslag speelt Saxion Hogescholen een belangrijke rol als kennisinstituut en als aanjager. "Saxion is nauw betrokken bij de opzet van regionale beeldverhalen en trekt de gebieden in, waar wordt gepraat met gemeenten, ondernemers, musea, natuurbeheerders en andere partners. Er worden werkateliers en workshops georganiseerd, waarin deze partners worden gespiegeld. Ze krijgen vragen voorgelegd als: hoe zie je jezelf, waar ben je goed in, waar zit de DNA van het gebied waarin je onderneemt? Saxion heeft *leisurescans* gehouden, waarin zowel de huidige waardering als het streefbeeld van recreatiebedrijven en gemeenten in kaart wordt gebracht. Ook worden studenten ingezet om ondernemers te stimuleren bij het

Middenmoter op landelijke ranglijst

In 2008 hebben Nederlanders 1,5 miljoen vakanties in Overijssel doorgebracht. De provincie staat met een marktaandeel van 8,5 procent op de zesde plek binnen Nederland. In 2008 was 83 procent van de vakanties in Overijssel een toeristische vakantie. De overige 17 procent betreft bijvoorbeeld mensen met een jaarplaats op de campings. In Overijssel werd in 2008 ruim 225 miljoen euro besteed tijdens toeristische vakanties. Het aantal buitenlandse verblijfgasten

in Overijssel is in de afgelopen tien jaar toegenomen. Eigen inwoners van Overijssel voerden in 2006 233 miljoen vrijetijdsactiviteiten uit in Overijssel en ze besteedden tijdens deze activiteiten 2,9 miljard euro. In 2007 telde de recreatie- en toerismesector in Overijssel 33.551 banen. Deze sector is met name van belang in de kop van Overijssel en in het Vechtdal.

(Bron: provincie Overijssel)

dóordenken, het *out of the box*-denken." Die nieuwe manier van beleidvoeren lijkt des te meer nodig, omdat een eenzijdig toeristisch-recreatief aanbod een heilloze weg is. In de provincie is al een overaanbod aan kampeer-

plaatsen, waardoor verblijfsrecreatieve ondernemers zijn gedwongen om hun plaatsen onder de prijs aan te bieden. Bezettingsgraden zijn nog goed, maar rendementen zijn laag omdat ondernemers grote kortingen moeten geven om hun plaatsen gevuld te houden. Abbenhues kent de situatie, maar kan er niets aan doen. "Dat is marktwerking. Moeten wij als overheid dan gaan bepalen hoeveel kampeerplaatsen er mogen komen? Of hoeveel bloemenwinkels of snackbars in een winkelstraat?"

"Over twee jaar moet Overijssel in de Top 3 staan"

KITO-regelingen hebben resultaat

Dat de eerste KITO-regeling (KwaliteitsImpuls Toerisme in Overijssel) een succes was, blijkt uit de cijfers die uit de evaluatie van het project naar voren kwamen. De 7,2 miljoen subsidie die werd verstrekt aan recreatiebedrijven, leidde tot investeringen van bijna 43 miljoen. Die investeringen werden vooral gedaan door campings in Overijssel, die er met name de kwaliteit van hun bedrijven mee verhoogden. Zo werden entrees, recepties en toiletgebouwen verbeterd. Over de doorstart van de KITO-regeling is Arie Vos, districtsvoorzitter van RECRON Overijssel, dan ook positief. "Het is een goede stimulans voor de sector. Het feit dat de

nieuwe KITO nu nog laagdrempeliger wordt omdat het met provinciaal en niet langer met Europees geld wordt uitgevoerd, is voor ondernemers alleen maar gunstig."

Vos vindt dat de Overijsselse gedeputeerde Abbenhues toerisme en recreatie serieus neemt. "Tijdens een symposium heeft ze gezegd dat de tijd van praten voorbij is en dat ze wil handelen, meters wil maken. Dat willen we graag horen. Ook is het goed dat de infrastructuur van de provincie wordt verbeterd, zoals de fietspaden. Dat zijn ook zaken die onze ondernemers iets opleveren – dat kunnen we bijvoorbeeld meenemen in onze marketing."

Arie Vos